

Anton Hren, nadučitelj, denarničar je g. Jaka Golob, korenjak z dušo in telesom za domovino. Ogleda gasilnega orodja je Josip Šnuderl in tudi ob jednom začasnemu vodja gasilnice in vodja plezalcev Vekoslav Zel. Društvo obstoji iz 21 udov, samih vrlih značajnih narodnjakov ter jim se v resnici sme reči: »Hrib in hrast se omaje, zvestoba Slovenca ne gane«. Že v tem kratkem času, kar ima društvo novega stotnika, se je društveni pozdrav »Gut-Heil«, izpremenil v »na zdravje«. Novo izvoljeni odbor je tukajšnja gg. Davorina Kralj, kaplana in Ivana Krajnc, učitelja, imenoval častnim članom, in in se njima tem potom zahvaljuje za poklonjeno darilo. Dne 1. svečana priredilo si je društvo v gostilnici pri Tamboru svojo veselice, h kateri je došlo obilo odličnih gostov. Prostori bili so mično z raznimi venci okinčani. Posebno nas je zanimalo videti mnogo praporov iz narodnih, avstrijskih in štajarskih barv. Potem mnogovrstni napisi, kakor n. pr. »Dobro došli«, vsi za jednega, eden za vse, bodimo edini, in ne vdajmo se! Sledila je tudi tombola, katera se je vrlo obnesla. Veselja polna družba se je razšla z željo, da se na enakem mestu spet kmalu vidimo. Godba svirala je tukaj g. Gregoreca iz Ptuja.

Starški.

Iz Šmartna v Rož. dol. (Razne novice.)

Nova bolezen »influenca« zaletela se je tudi v našo tiho dolino. Par starih ljudi je urno pobrala. Uno nedeljo napadla je še mlado nevesto, ki ves teden potem ni mogla k poroki iti. Kolika zadrega za ženina in za obojne stariše, ki so bili že vse pripravili za ženitnino! — V petek, 12. svečana, ob treh popoldne je drevo ubilo Tomaža Hrovata, osemdesetletnega kmeta iz Otemne. Ker ranjki v svojem dolgem življenju nikoli ni bil bolan, je sam sebi preveč zaupal. Prva smreka, katero je ta dan posekal, dobila ga je pod sebe. Predno so ga izpod nje izvlekli, bil je že mrtev. — Po fari je še vedno mnogo bolnikov. Do srede svečana bilo jih je že 16 doma previdenih, deset jih je pa že to leto umrlo. To je veliko število za faro, ki ima komaj tisoč obhajancev. — Kam so neki izginole senice? Ali jih je mar tudi kakšna influenza pokončala?

Iz Sevnice. (Podpora revne šolske mladine — šulverein.) V nedeljo, dne 7. febr. priredila se je v prostorih narodnega gostilničarja g. Fabiani-a tombola s koncertom v prid revne mladine naše narodne šole. Sestavljen se je že koncem l. 1891 poseben odbor, ki je imel blagi namen nabirati doneskov za hrano in obleko revnih šolarjev. V ta namen priredil je dve zabavi, na Silvestrov večer in pretečeno nedeljo. Obe sta bili prav dobro obiskovani; posebno pa poslednja, ker se nje niso samo vdeležili do malega vsi narodni tržani, ampak tudi narodnjaki iz sosednjega Bostajna in Rajhenburga, iz Brežic, iz bližnje in dalnje okolice. Za razveseljevanje skrbela sta obekrat godba in dobro izurjeni domači pevski zbor. Ugajali so nam posebno mešani zbori z izvrstnimi ženskimi glasovi. Vse je bilo zadovoljno z dobrim uspehom teh veselice; občinstvo se je dobro zabavalo, in odbor dobil je lepo svoto, da bo lahko kakih 50 otrok preskrbel s potrebno obleko. Par dni poznej še smo komaj izvedeli, da poslednja veselica ni bila tudi brez nezdod. Ko so se zvečer vračali naši narodni kmetje od tombole, napala jih je neka drhal ponočnjakov s kamenjem ter nekatere precej ranila. Ali je bila za to najeta, pokazala bo prihodnja sodnijska obravnava. Tudi kaj takega bi bilo pri nas mogoče, ker ščuje nekaj od šulvereina podkupljenih hujšakcev zoper vse, kar je slovenskega, posebno pa zoper našo narodno šolo. Obljubljuje revnim starišem, ako pošiljajo svoje otroke v njihovo šolo, za otroke: knjige, hrano, obleko; zagotavlja jim otroke spraviti v dobro službo, kedar odrastejo šoli. Zraven tega smejo

otroci šulvereinske šole doma ostati, kedar se starišem ali otrokom poljubi. Dovolje je, če se učenec v 10 dnevih enkrat pokaže v šoli. Za šulvereinske šole menda ne veljajo avstrijske postave, ali ka-li? Kljub vsemu temu še se ne more bahati šulverein s svojimi velikimi uspehi v Sevnici, in menda že kmalu sreča pamet tudi voditelje šulvereinske, da ne bodo več metali tisočakov, da se kakih 40 otrok nauči v Sevnici par nemških besed. Dal Bog, da bi bila zmiraj taka sloga med našimi tržani, kakor pri poslednji veselici, in da bi se vselej tako narodne čutili, kakor takrat, potem se bomo kmalu iznebili sitnega in nadležnega šulvereina. —r—

Iz Ptuja. (Dijaška kuhinja.) V teku mesecev decembra pr. l., januarja in februarja t. l. so dijaški kuhinji v Ptuj velikodušno darovali: Prevzv. in mil. knezoškof g. dr. Mihael Napotnik v Mariboru 10 gld.; dr. Vošnjak v Ljubljani 30 gld., dr. Šegula Jak., odvetnik v Novem mestu 15 gld., Šegula Franc, provizor pri sv. Duhu pri Lučanah 2 gld., dr. Franc Jurtela, odvetnik itd. v Šmarji 10 gld., slavna posojilnica v Makolah 10 gld., Franc Hirti, župnik v Slivnici pri Mariboru 2 fl., Lampl Marija, posestnica v Ptuj 1 gld., Pintarič Aleks., uradnik v Ptuj 1 gld., Planinšek Miha, mestjan v Ptuj 3 gld., neimenovan od sv. Marjete pri Ptuj 1 gld., o. Konrad Staziusky, minorit, kaplan in katehet v Ptuj 5 gld., Cilenšek Martin, profesor v Ptuj 2 gld. — Mesečnino pa so odraitali p. n. gospodje: Bratuša Alojzij, beneficijant v Ptuj 3 gld., Črnko Marko, vikar v Ptuj 3 gld., Koser Maks, c. kr. notar v Ptuj 6 gld., Lešnik Miha, c. kr. davk. pristav v Ptuj 1 gld. 20 kr., Lužar Anton, mestjan v Ptuj 50 kr., Majcen Ferd., gimn. veroučitelj v Ptuj 3 gld., Ožgan Šim., c. kr. notar v Ptuj 3 gld., dr. Jak. Ploj, odvetnik v Ptuj 9 gld., dr. Schifferer, c. in kr. polk. zdravnik v Ptuj 3 gld., Sedlaček Franc, tajnik v Ptuj 1 gld. 50 kr., o. Alfons Svet, minorit, kaplan in katehet v Ptuj 1 gld. 50 kr., Šalamon Franc, mestni kaplan v Ptuj 3 gld., Zupančič Dragotin, učitelj na okoličanski šoli v Ptuj 2 gld., Stendte J., mestjan v Ptuj 80 kr. — Vsem blagim p. n. dobrotnikom srčna hvala. Ferd. Majcen, denarničar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvo svitli cesar biva sedaj v Budinpešti ter je v ponedeljek slovesno odprl novi državni zbor. Kar je svitli cesar v tem govoril, pa dotika le bolj ogerske razmere. — Državni zbor na Dunaji pa je v soboto sklenil svoje zborovanje. Nižjim uradnikom je dovolil 1 milj. podpore a v gosposki hiši so jo znižali na pol milijona, kakor je hotela vlada. — Minister za drž. finance je predložil v drž. zboru načrt postave, ki meri na to, da se davki razdelijo bolj pravično ter jih pride manj na hiše in zemljišča. O tem načrtu bode še veliko besedij, a kmetom bode ta postava gotovo kedaj na korist, samo vprašanje je to, če bode kedaj postava.

Štajarsko. Deželni zbor je sklican na dne 3. marea, njegovo posvetovanje pa brž ne bode dolgo. — Zoper to, da se izvoli slov. poslanec v deželni odbor, ruje se od nemške strani, kar se največ more in nam to kaže, da gospodo, katere se to tiče, postaja strah, češ: kaj bode, ako jim kje kedaj slov. tovariš pogleda »v karte?«

Koroško. Pri deželni vladi v Celovci razpisuje se služba okrajnega živinozdravnika, ali na to, če zna tudi slovenski, ne ozira se vlada v svojem razpisu. Se

ve, da je pri bolni živini vse eno, ali govoriš z njo nemški ali slovenski! — Čudno je to, da o nemških konservativcih ni bilo pri sedanjih občinskih volitvah ni duha ni sluha. Ali jih nima nič koroška dežela?

Kranjsko. Iz nekaterih občin na Dolenjskem je šlo mladeničev in krepkih mož več sto v Rumunijo, češ, da dobijo ondi dela in bogat zaslužek. Reve so dela sicer dobili, a zaslužka tako malo, da ne morejo domov, ako se jim od todi ne pripošlje potnine. Doli jih je speljal nek »tolsti agent«. — Ljubljana se poveča za nekaj zemlje ter se pridene mestu grad Tivoli in nekaj posestev, ki so doslej bila pod Šiško.

Primorsko. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici nastopi že svoje 5. leto ter šteje 350 družbenic; ona je torej, kar se tiče števila, ena izmed največjih podružnic. — Javni plesi so gotovo pohujšanje mladine in gosposka stori dobro, če gleda sedaj v tem bolj na prste krčmarjem.

Tržaško. V Trstu imajo c. kr. kmetijsko družbo in v njej se vrši vse laški, ali zakaj se tako godi, tega ne ve živ krst, kajti Lahji nimajo kmetij, slov. okoličani pa ne znajo laški. Denar za to družbo je po takem potratu in družba sama brez vse potrebe.

Istersko. V Kasteljerji je stalo te dni 16 hrv. kmetov pred sodnijo, ker so o zadnjih volitvah »podžgali pete« laškim petelinom. Dr. Laginja jih je zagovorjal, vendar pa so obsodili vse na 5 mesecev in celo na 3 leta ječe. Pri sodniji je bilo vse laško.

Hrvaško. Da bode dr. Vučetič, nadškof v Zagrebu, to želi ogerska vlada, ali doslej še zastonj, kajti v Rimu so bojda zoper njega. Koliko je na tem resnice, ne znamo, ali nekaj je že, kajti čemu se zavlačuje njegovo imenovanje tako dolgo?

Ogersko. Letos bodo 25 let, kar živi duvalizem t. j. da imamo dve polovici države, avstrijsko in ogersko, katerih ima vsaka za-se svojo vlado, svoje ministre in tudi svoje postave. Madjari so veseli tega, ne pa tako mi, kajti oni imajo v cesarstvu prvo besedo, mi pa prvo — plačilo. — Tudi poljedelski minister, grof Betlen, je dobil visoko odlikovanje, čast tajnega svetovalca Nj. veličanstva.

Vunanje države.

Rim. Ker so sv. oče Leon XIII. izdali posebno okrožnico do francoskih škofov, zato čejo liberalci vedeti, da se izraža v njej neka graja do njih, ali kdor bere okrožnico, precej vidi, da je vsa graja za škofo le na jeziku liberalcev, nikakor pa je ni v okrožnici sv. očeta.

Italijansko. V državnem zboru v Rimu je poslanec Imbriani zopet kričal, da še Italija nima vse zemlje, na kateri živi laška ljudstvo. Tokrat pa so se mu drugi poslanci smejali in zato jih je on nazval, da so »pokvarjeni ljudje«. — V Forenci na Benečanskem so kmetje postreljali komisijo, ki je hotela enega izmed njih rubiti. Se ve, da jih sedaj zadene huda kazen; še isti dan je prišlo več kompanij vojakov v vas ter so vse moške odgnali in pozaprlj ne gledé na to, so-li kaj krivi ali ne.

Francosko. Freycinet in tovariši so odložili ministrske službe svoje, kakor se vidi, za voljo male reči, vendar pa noče njih nobeden stopiti nazaj v svojo službo. Sedaj stika predsednik republike, Carnot, po možih, ki bi hoteli postati ministri, doslej pa še jih ni našel. Kaj pa, ako se oglasi mož kje pri naši »nemški levici«? Tukaj bi mu jih bilo neki na izbiri.

Belgijsko. V Bruselji je bil te dni shod delalcev in le-ti so se izrekli za to, da se poprek naj ne terja od delalcev več, kakor osem ur dela na dan. Tudi volilno pravico bi radi in bodo neki napovedali splošnji

»strike«, ako jim je vlada v državnem zboru ne dovoli. Kolikor pa poznamo razmere, ne dobijo delalci ne ene, ne druge reči!

Angleško. Pod angleško krono spada toliko sveta, da se ga računja za četrtino vsega sveta in prebivalcev šteje se neki nad 300 milj. To je v resnici veliko, ali Angleža srečaš v vseh delih zemlje.

Nemško. Da se vzprejme načrt nove šolske postave v pruskem deželnem zboru, to priznajo sedaj že tudi liberalci, ali tolažijo se s tem, da ga Bismarck »vrže« v gosposki hiši. Tudi to upanje utegne jim splavati po vodi. — Za Alzacijo se pripravlja »obležni stan« t. j. vojaški poveljnik ima prvo besedo v vseh rečeh, tudi v sodniji. Tukaj še torej ljudje niso veseli nemških pestij.

Rusko. Kolikor se sodi, ruski vladi ni po volji, da se je razsipalo francosko ministerstvo, kajti Bog zna, bode-li novo tudi tako prijazno Rusiji, kakor je bilo dosedanje. Vse resnica.

Srbsko. Vojaki so malo veseli sedanje vlade, kajti ne izplačuje jim v redu »solda«. Da se to poravnava, tirja vojni minister 12 milj. za vojaške namene. Skupščina t. j. državni zbor se še sicer brani toliko stroškov, toda ni dvoma, da se uda nazadnje »mehki sili«.

Tursko. Praska zavoljo ruske pošte je že poravnana. Ker se pošte na Turskem slabe, zato imajo nekatere države ondi svoje pošte, tako tudi ruska. Ali ravno s to je bila zadnji čas težava, ker je neki tudi zasebna pisma prejemala. Kakor pa pravimo, je sedaj že vse v redu, brez večjih homatij.

Grško. Ministerstvo pride v resnici na tožnjo klop, češ, da je slabo gospodarilo z državnim premoženjem. No kaj tacega se reče sicer lahko, ali dokaže se že težje.

Amerika. V deželi Matto Grosso, ki spada v republiko Brazilijo, je nastala ustaja ter so dež. glavarja kar nagnali, ne da bi zato postavili drugega na njegovo mesto. V tej nesrečni državi ne bode lahko miru, dokler ne pride — novi cesar.

Za poduk in kratek čas.

„Kolhamerci“.

(Črtica iz domače zgodovine.)

Zanimivo je, kako so se nekatera domača imena kljub temu, da so se lastniki dotičnih hiš v teku let bili mnogokrat spremenili, vendar-le ohranila skoz stoletja. Udomačila so se in vkoreninila med prostim ljudstvom tako močno, da se niso mogla več iztrebiti; še celo uradi morali so se ozirati na-nje in jih vsprejemati v svoje zapisnike. Kakor domača imena, prehajajo od roda do roda tudi razne psovke in zabavljičice o posameznih krajih in rodovinah ter so le prepogostokrat vzrok medsebojnim mržnjam in preprirom. Ako pa vprašaš po početku in glavnem vzroku takih in enakih primkov, vé ti le redko kdo kaj zanesljivega odgovoriti.

Borl-u niže Ptujja nasproti se vleče dolga vrsta hiš občine Stonjske, ki je svoje dni spadala pod Borlško graščino. V tej vasi, ki se v marsičem, zlasti pa po govorici razlikuje od drugih sosednjih vasij spodnjega Dravskega polja, je od nekdaj navada, da spodnji posestniki zabavljajo čez nekatere gornje svoje sovaščane. Z nekako zaničljivim posmehom jim pravijo: »Kaj vi Kolhamerci, saj niste naši!« Premišljeval sem že večkrat in tudi popraševal, odkod da bi šesteri posestniki na gornjem koncu Stojne bili dobili ovi priimek, ali nikdo mi ni vedel dati povoljnega odgovora. Nedavno pa sem pri pregledovanju raznih starih listin zasledil zgodovinski začetek omenjenega priimka.